

PROXECTO DOCUMENTAL INTEGRADO

“O DESPERTAR DAS SEMENTES”

A. INTRODUCCIÓN

O CEIP Plurilingüe da Torre-Cela é un centro educativo público de cento cinco alumnos e alumnas, situado nunha zona rural, en Cela, a tres quilómetros do núcleo urbano de Bueu.

Para dar significatividade aos contidos curriculares notamos a necesidade de establecer un tema anual que tamén cohesione as conmemoracións que se celebran ao longo do curso, co fin de avanzar nun modelo de traballo colaborativo entre todos os niveis educativos.

Por iso atopamos **xustificación** para esta forma de levar a cabo a nosa labor educativa, xa que o traballo por proxectos fomenta o espírito crítico e o desenvolvemento das competencias que como cidadáns debemos poñer en práctica. E pensamos que a Biblioteca Escolar é unha ferramenta fundamental neste proceso.

Asumimos a responsabilidade de realizar traballos por proxectos, con distinta duración e intensidade nas etapas de infantil e primaria. Nos últimos cursos viñéronse realizando outros traballos por proxectos sobre os alimentos, sobre o mar, sobre a arte, os ríos, o planeta Terra e, o curso pasado, un proxecto sobre a nosa localidade Cela e arredores (costumes, lendas, bens materiais e inmateriais)

Na etapa de Educación Infantil os obxectivos dentro do Proxecto están dirixidos ó desenvolvemento das capacidades da etapa, polo que teñen un enfoque globalizador. Traballaranse os **contidos curriculares** das tres áreas (Coñecemento de si mesmo e autonomía persoal, Coñecemento do contorno e Comunicación e representación) integrándoas partindo do centro de interés, de modo que todo está relacionado e ten sentido e significatividade para o alumnado.

Na etapa de Educación Primaria o traballo realizado dentro do proxecto abranguerá os contidos curriculares das áreas de Educación Artística, Matemáticas, Ciencias e Linguas.

O proxecto ten por obxectivo primordial dar un pulo ao desenvolvemento das **competencias clave** por parte do alumnado: competencia lingüística, matemática, dixital, aprender a aprender, competencias

sociais e cívicas, en ciencia e tecnoloxía, sentido de iniciativa e espírito emprendedor e conciencia e expresións culturais.

Con respecto á **organización das tarefas previstas** salientar que claustro acordou en setembro o tema ou centro de interese. As etapas educativas de infantil e primaria, ben por niveis, ben por ciclos, comprometéanse a realizar proxectos, tarefas multidisciplinares ou proxectos documentais partindo do tema xeral, sempre coa colaboración da Biblioteca Escolar como recurso fundamental.

A nosa pretensión era que as actividades plantexadas foran encamiñadas a transmitir coñecementos e valores medioambientais, a incentivar en todos unha actitude de análise doutras realidades e a motivar as noso alumnado a ser mellores lectores e lectoras.

Un curso máis a Biblioteca Escolar trataría de ser a base das exploracións, un lugar onde se traballa coa información e onde se fomenta o espírito crítico.

O compromiso do claustro resultou unánime, contando así coa **participación** de todo o profesorado e alumnado no proxecto de centro, distribuindo os temas específicos no mes de outubro.

B. OBXECTO OU TEMÁTICA DE INVESTIGACIÓN PROPOSTOS

O tema central, baixo o título “O despertar das sementes”, sería o de contribuir á expansión de distintas árbores de gran arraigo e tradición nos bosques autóctonos galegos, e preservar unha das principais fontes de riqueza en Galicia. Interesábanos moito que a comunidade educativa establecera un maior apego á súa realidade máis próxima, descubrindo e valorando o medioambiente e implicarnos todos na creación dunha conciencia máis respetuosa co medio natural. Este obxectivo veuse tamén relacionado cun dos PFPP do centro, que se centraba na renovación e naturalización do noso patio.

A concreción dos temas foi o seguinte:

- Infantil: A horta
- 1º e 2º: O segredo dos bosques
- 3º a 6º: O bosque autóctono galego. Especies invasoras. Os incendios.

Os **obxectivos xerais** que nos plantexamos para este Proxecto foron os seguintes:

- Desenvolver a actividade científica: procura, selección e comunicación de información en distintos soportes
- Aprender a respectar e coidar as plantas e árbores
- Concienciar ao alumnado de que o coidado do medio ambiente é cousa de todos
- Coñecer as especies autóctonas e invasoras que atopamos nos bosques galegos, identificando as súas cualidades e características
- Vivenciar as distintas fases dunha plantación
- Sembrar, plantar, coidar e recolectar hortalizas
- Dar a coñecer as consecuencias dos incendios sobre a fauna e flora e sobre o chan, aire e rede hidrográfica
- Localizar e utilizar a información obtida de distintas fontes e soportes.
- Exercitar a capacidade de observación e análise.
- Utilizar as posibilidades da expresión plástica para representar ideas, feitos e sentimentos.
- Producir de textos (descricións, biografías, entrevistas, redacións, contos) e lectura comprensiva de textos informativos e narrativos relacionados coa temática
- Elaborar de materiais dixitais e audiovisuais (resumos, presentacións, videos, programas de radio)
- Transmitir e difundir os contidos investigados á comunidade educativa (exposicións, RRSS, podcast, blog)

C. DESCRIPCIÓN DO PROCESO DE DESEÑO E ELABORACIÓN DA PROPOSTA

Nas primeiras xuntanzas de coordinación no mes de setembro-outubro o equipo de biblioteca realizou unha selección posible de temas relacionados co noso centro de interese e elaborou o Plan Anual de Lectura, buscando títulos relacionados co tema elexido.

Decidimos que o Proxecto se desenvolvería durante todo o curso escolar e que toda a comunidade educativa estaría implicada.

Todas as conmemoracións do curso escolar estarían relacionadas co tema e coordinadas polos equipos

de Biblioteca, TICs, Voz Natura e Dinamización da Lingua (Samaín, Magosto, Nadal, día da Paz, Entroido, festivais) e participación nas actividades de investigación e fomento da lectura/escritura programadas polos equipos de Biblioteca e Dinamización da Lingua.

Ademais en cada nivel ou ciclo, cada titor e equipo de profesores programa actividades de interese relacionadas co tema elixido.

Establecemos os pasos para proxectar:

1. Elixir un tema: Sobre que queremos investigar?
2. Producto final: Que queremos obter? A onde queremos chegar?
3. Actividades a desenvolver: Como imos a traballar?
4. Avaliación e feedback: Que fixemos ben? Que fixemos mal? Que temos que mellorar?

En base a isto decidimos repartir os eixes de contidos nas seguintes seccións:

1. Fase de motivación: Visitas de expertos, saídas ao entorno e sesión dinamizadora na biblioteca coa entrega do caderno de investigación para cada alumno
2. Fase de investigación: Cada grupo/nivel profundiza na súa temática, realizando actividades de procura e análise da información, tanto na aula como na casa.
3. Fase de comunicación: Cada curso realiza unha exposición do aprendido para todo o alumnado. Realízanse ademais murais informativos colectivos, programas de radio, materiais plásticos e audiovisuais.

Como festa de fin de proxecto organízase unha saída, na que todo o centro visitará á Illa de Cortegada, coñecida coma “O bosque flotante”.

En base aos obxectivos xerais cada equipo e cada docente concretou os contidos, as tarefas, recursos, metodoloxía e formas de avaliación, integrando o traballo do Proxecto na súa dinámica diaria de clase, co fin de potenciar o desenvolvemento das competencias anteriormente citadas.

Realizáronse reunións mensuais conxuntas dos equipos de Biblioteca e Dinamización da Lingua para programar, organizar e avaliar todas as propostas que se planificaban a nivel trimestral.

A proposta do Proxecto baséase no traballo en rede, de xeito cooperativo e interdisciplinar, a nivel de aula, de centro, de entorno local e a través da comunicación a través dos blogues do centro.

D. DOCUMENTACIÓN ELABORADA PARA O PROFESORADO E ALUMNADO

- ✓ Investigamos nos nosos murais
- ✓ Plan Anual de lectura: itinerarios lectores relacionados co proxecto
- ✓ Guías de lectura de nadal e de verán con recomendacións relacionadas coa temática
- ✓ Cadernos de investigación
- ✓ Cantigas para o Entroido
- ✓ Lecturas e fichas de comprensión lectora elaboradas polo profesorado
- ✓ Fichas de elaboración propia
- ✓ Preguntas nos murais informativos
- ✓ Murais e cartaces informativos das distintas conmemoracións
- ✓ Preguntas para a investigación nos murais colectivos
- ✓ Programas de radio
- ✓ Plantillas para traballar cos escornabots

E. RELACIÓN DE TAREFAS MÁIS IMPORTANTES REALIZADAS AO LONGO DO PROXECTO POLO ALUMNADO

1. **Tarefas que se engloban no traballo de cada nivel ou ciclo**, sempre contando co soporte da Biblioteca Escolar. Seguindo o modelo de traballo epistemolóxico dividimos o traballo realizado en tres fases:
 - **FASE 1: MOTIVACIÓN E BUSCA DE INFORMACIÓN**, englobanse todas as tarefas relacionadas con *“plantexar, localizar e recuperar”*

- **FASE 2: TRATAMENTO DA INFORMACIÓN**, nesta fase englobanse todas as tarefas relacionadas con *“manipular, interpretar e analizar”*
- **FASE 3: COMUNICACIÓN DO COÑECEMENTO**, nesta fase englobanse todas as tarefas relacionadas con *“aplicar, crear e compartir”*

2. **Actividades coordinadas polos equipos de Biblioteca e Dinamización da Lingua** relacionadas co Proxecto “O despertar das sementes”, e nas que estivo implicada toda a comunidade educativa.

- Programación do Proxecto “O despertar das sementes”: selección de contidos, reparto de temáticas por cursos, elaboración de modelos de investigación, preparación do caderno de investigación como agasallo para todo o alumnado
- Selección de libros relacionados coa temática, tanto de consulta como narrativa. Colocación no expositor frontal da sala e tamén no corredor, con carteis indicadores.
- Fase inicial do Proxecto: Nas aulas traballouse o conto: “A árbore da escola”, de Antonio Sandoval, acompañado de pictogramas nalgunhas aulas. Despois tiveron que pensar que árbores lles gustaría ter na escola e elaboralo para facer un mural colectivo: “As árbores da escola”. Os maiores redactaron como lles gustaría que fose a súa árbore . Tamén fixemos a entrega do caderno de investigación, onde poderán anotar, debuxar ou plasmar todos os datos das súas investigación. O alumnado de 1º e 2º de Primaria visitou o Pazo de Lourizán e os de 4º e 6º visitaron a aula da natureza de Cabo Udra.
- Comezar o mural informativo. Cada clase comeza a realizar as súas investigacións, plasmando a información xunto co traballo plástico nun mural colectivo.
- Solicitude de colaboración na casa: as familias envían os resultados de pequenos traballos de investigación en familia.
- Samaín: Selección de libros: “Sementando medo”. Ambientación da biblioteca e do centro (exposición de cabazas decoradas en familia en base a temática do noso proxecto)

- Magosto: Decoramos os nosos cartóns para as castañas con motivos relacionados coa temática do proxecto.
- Infantil presentou as actividades do Samaín e Magosto en Radio Faladoiro. E o alumnado de 6º entrevistaron aos compañeiros/as dito día. Facendo un programa de Samaín e Magosto.
- O alumnado de 1º e 2º de Primaria visitaron o Pazo de Lourizán, nel descubriron moitos tipos de plantas e árbores.
- O alumnado de 4º a 6º visitou a aula da natureza de Cabo Udra, na que puideron contemplar esta fermosa paisaxe natural, faláronlles das plantas e animais da zona, do respecto e coidado polo medio ambiente (co caderno de investigación para tomar nota)
- Club de lectura de 5º e 6º de EP: “La senda escondida” de Ana Alonso. O alumnado elaborou un mural coas imaxes das árbores e follas que aparecen no libro e escribiron o seu nome en diferentes linguas.
- Infantil, 1º e 2º de Primaria tiveron unha xornada de xogos (que se levaron a cabo no Mercado Ecolóxico e Artesanal en Bueu, uns días despois) nos que construíron as vivendas dos indios, imaxinaron que transportaban auga con caldeiros na cabeza e cheiraron diferentes plantas.
- O alumnado de 3º a 6º visitaron o MUNCYT na cidade da Coruña. Alí realizaron obradoiros para experimentar os efectos do incendios na terra.
- Infantil, 1º e 2º de Primaria plantaron sementes de diferentes formas (en macetas e en bolsas nas fiestras). Observaron o crecemento, e despois prepararon a horta da escola e replantaron as sementes que medraron.
- 6º de Primaria creou cómics en inglés co título: “Aventura de una semilla”.
- Mes da ciencia en galego: Na biblioteca os venres de novembro no recreo fixemos experimentos de botánica, relacionando esta conmemoración co noso proxecto: “O despertar das sementes”. Ademais cada aula fixo un experimento, que gravou en vídeo e o reflexou nun pequeno mural. Fixemos unha exposición dos traballos de aula e acompañados dalgúns experimentos no

corredor da biblioteca. Para rematar o alumnado visitou a exposición e cubriu unha ficha co experimento que máis lles gustou.

- Día Internacional dos bosques autóctonos. Previamente traballáronse nas aulas dúas lecturas: “A árbore da escola” e “O carballo con botas”. En base a ambos libros elaboramos un mural colectivo coas nosas árbores ideais e tamén plantamos castañas e landras en botas vellas. Relacionamos esta conmemoración co noso proxecto, coa intención de mellorar a contorna do noso patio e da nosa aldea, xa que pretendíamos plantar todas as sementes xerminadas
- Alumnado de 1º e 2º traballa os contidos curriculares de ciencias naturais relacionados co corpo humano e a saúde facendo comparativa coa anatomía das árbores e a vida nos bosques.
- Día Internacional contra a violencia de xénero: No centro o celebramos facendo un gran mural “Sementando o respecto” coas nosas mans e palabras para a entrada do colexio. Infantil elaborou cadros coa planta e a semente coas súas mans e os puxeron no seu corredor. Para celebrar ese día, todo o alumnado saiu ao patio a escoitar o manifesto realizado por 1º, 2º e 3º de Primaria e cantamos a canción composta polo mestre de música “Contra a violencia de xénero”. O manifesto foi gravado en Radio Faladoiro.
- Nadal: O alumnado elaborou con paus, follas, piñas... adornos que colgamos de ramas nos corredores e na entrada con troncos fixemos unha árbore co título: “Sementando ilusión no Nadal”. O alumnado de 1º e 2º fixeron unha árbore chea de mensaxes que puxeron no seu corredor. As familias fixeron tarxetas cun acivro para decorar e con desexos de Nadal. E na entrada colgamos acivro acompañado da súa lenda. Elaboramos postais relacionadas co noso proxecto para felicitar as festas aos outros nen@s do centro. O alumnado de 3º a 6º realizou o intercambio dentro do programa T+t. Elaboración do tríptico de recomendacións lectoras relacionadas co proxecto para as familias: “Contos por Nadal”. Fixemos un festival de Nadal no que participou todo o alumnado, relacionando as actuacións coa temática do proxecto.

- Día da Paz: Selección de fondos relacionados con esta conmemoración: “Sementando a Paz”. Dito día saímos ao patio todo o alumnado; 4º e 6º de Primaria (T+t) leron un manifesto e despois cantamos a canción: “Apertas que voan” de Paco Nogueiras. Traballamos durante varias semanas a Wangari, muller que sementou un forte pensamento ecoloxista. Leuse o conto: “Wangari e as árbores da paz”, nalgunhas aulas a lectura foi acompañada de pictogramas. Elaboráronse plantillas para os escornabots para ordenar cronolóxicamente o conto traballado (Infantil e 1º e 2º) e outra da biografía de Wangari para o alumnado de 3º a 6º de Primaria. Elaboráronse follas con mensaxes de paz para poñer nos corredores. Co equipo de Dinamización e alumnado voluntario elaborouse o mural “Espallando verbas de paz”, no que aparecía a letra da canción “Apertas que voan”. Torriño agasallou ao alumnado con libros do expurgo: “Sementando libros pola paz”. Fixemos programas de radio especiais pola paz nos que se presentaron as actividades desta conmemoración, leuse o manifesto e mensaxes das follas, entrevistaron aos compañeir@s dito día e coloquio sobre os dereitos humanos realizado polo alumnado de 4º e 6º de Primaria.
- Día Mundial da Radio. Escoitamos no patio os programas especiais que fixemos o Día da Paz. Tamén colaboramos con outros centros nun programa especial para Rede Espora, grupo ao que pertencemos dende o curso pasado. Este evento está publicado na páxina da UNESCO. Ademais algúns dos nosos programas están tamén publicados na páxina web de “Ponte... nas ondas!”
- Entroido: Elaboración dos disfraces relacionados coa temática do proxecto (Infantil: macetas con produtos da horta; 1º e 2º de Primaria: árbores de Cela; 3º e 4º de Primaria: flores e xardineiros; 5º e 6º de Primaria: brigada antincendios). Cantamos cancións propias relacionadas coa temática para a comparsa aberta a toda a comunidade educativa. Fixemos unha plantilla de escornabots con algunhas das personaxes do Entroido que se investigaron nas aulas (felos, mázcaras, peliqueiros...) e tamén elaboramos un mural: “Espallando Entroido”. O alumnado de

4 anos fixo un programa en Radio Faladoiro para animar a vir a nosa festa de Entroido. Seguimos as consignas de Torriño para vir disfrazados ao colexio.

- Febreiro, mes das emocións: tivemos unha exposición de libros (“Sementando emocións”) coa proposta de ler estes contos en compañía ou sós. Elaboramos unha plantilla coas portadas de diferentes contos de emocións e tarxetas que expresaban algún sentimento. Os nen@s tiñan que dirixir ao escornabot hacia o conto que corresponde según a tarxeta escollida.
- Día Internacional da Muller: Selección de libros desta temática co título: “Mulleres e ciencia”. Para conmemorar dito día recibimos a visita de nais que teñen traballos relacionados coa ciencia (física, bióloga e oceanoógrafa) e foron entrevistadas en Radio Faladoiro. Tamén saímos ao patio e escoitamos o manifesto elaborado polo alumnado de 5º de Primaria, no que contaban experiencias das mulleres da súa familia e a relación co monte e o campo (foi gravado en Radio Faladoiro e enviado para o concurso de Podcasts).
- Semana da prensa relacionándoa co “Día da Muller Traballadora”. Elaboramos un mural cos artigos nos que redactaron o acontecido coas visitas das nais o día 8 de marzo.
- III Concurso de Adiviñas na biblioteca: durante todo o mes de maio, os venres, tiveron unha adiviña relacionada co proxecto. Os acertantes participaron nun sorteo e conseguiron diferentes agasallos
- Día Mundial da Poesía: Exposición de libros: “Sementando poesía”. Obradoiros de poesía con poetisa buenense Míriam Ferradáns, onde todo o alumnado escoitou e leu versos, xogaron coas verbas e deixaron voar a imaxinación, creando pequenos poemas de forma cooperativa. Elaboración do mural: “Espallando verbas poéticas”. Cada aula compuxo poemas relacionados co proxecto.
- Día Internacional dos Bosques. Tino Resille, escultor da zona e artesán da madeira, explicou como usar de xeito responsable este produto que aportan os bosques. Foi entrevistado en Radio Faladoiro polo alumnado de 3º de Primaria.

- Día das Artes Galegas, adicado a Luis Seoane, o alumnado de Infantil investigou as súas obras e atoparon relacionados co proxecto, elaborando os seus bodegóns.
- Árbore das verbas. As aulas en pequenos grupos decoraron flores con poemas e rimas do proxecto para montar a árbore que decora a nosa entrada.
- "Abril, mes dos libros": Exposición de fondos: "Sementando libros". "Booktubers". Todo o alumnado seleccionou unha lectura para recomendar e gravamos en vídeo emulando aos "booktubers" de moda. O 30 de abril pasamos pola biblioteca para vernos todos en pantalla. Animación de Anxo Moure, quen sementou o amor e o respecto polas árbores e os bosques. IX Intercambio de libros: Cada neno/a e profesor/a trae da casa un libro para intercambiar cun lector do seu nivel. O fixemos antes das vacacións para desfrutar con calma deles. "Hoxe no patio, libro!": Sacamos libros ao patio e aproveitamos ese rato de lecer para ler e compartir historias. Apadriñamentos lectores: Saímos todos ao patio na hora de ler. Dentro do programa T+t o alumnado de 3º e 5º e os de 4º e 6º (titorizados e titores) leron aos máis pequenos (Infantil, 1º e 2º). Eles seleccionaron unha lectura e preparárona previamente para compartila cun lector máis cativo.
- Celebración das Letras Galegas: Selección de fondos de Antonio Fraguas e exposición de libros: "Sementando Letras Galegas". Cada aula elaborou unha copla en galego (escribilo e decoralo) para expoñer no patio. Celebramos a I Romaría Escolar. Todo o colexio foi ao monte de Chans e plantamos as árbores que naceron das castañas e landras plantadas en novembro nas botas; fixemos xogos populares, merendamos e desfrutamos da música tradicional do grupo Retrouso de Cela. Rematamos recibindo un agasallo (buxaina) por parte do Equipo de Dinamización. Elaborouse unha plantilla para os escornabots con algúns escritores e escritoras homenaxeados (Antonio Fraguas entre eles) nas Letras Galegas. E por tanto sementar, Torriño agasallou libros en castelán e galego (na semana das Letras Galegas) procedentes do expurgo.

- Participación na II Feira de Ciencia e Literatura de Bueu. Encargámonos da montaxe da Biblioteca. Seleccionamos libros relacionados coas mulleres e a ciencia (temática da Feira), destinamos un recanto para a creación artística, xogos, legos e escornabots (elaboramos dúas plantillas: unha cos libros dos stands da Feira entre outros, para que levaran o escornabot hacia ditos libros. Na segunda plantilla aparecían seis mulleres botánicas entre outras relacionadas coa ciencia. Tiñan un dado coas mulleres botánicas e tiñan que dirixir o escornabot á que lle saíra). A feira foi organizada en colaboración cos demais CEIP e IES do Concello.
- Investigación do alumnado de 5º de Primaria sobre todo o relacionado cos incendios forestais e as consecuencias de plantar en terra queimada. Remataron facendo dous programas en Radio Faladoiro.
- Visita da mestra composteira para Infantil e 1º e 2º de Primaria, ensinoulles con que elementos se pode facer compost e puxemos a punto os nosos composteiros.
- Investigación de Infantil sobre os alimentos que medran na Horta (cores, formas, tamaños...), crearon retratos con eles (en base aos cadros de Arcimboldo), recoñeceron as partes dunha planta, ferramentas que se empregan e plantaron leitugas, berenxenas, tomates... e plantas aromáticas
- Os maiores plantaron cos pequenos arándanos e herba no patio do colexio.
- Experimentación con robótica nas aulas para coñecer como medra unha semente e que necesitan as plantas e árbores para medrar
- O alumnado de 6º de Primaria compuxo cuñas radiofónicas sobre o proxecto, creou texto e música e o gravaron na Radio.
- Obradoiro de alfombras (impartido pola asociación de alfombras florais de Bueu) de 1º a 6º de Primaria con cunchas, cáscaras de arroz e sementes elaboraron instrumentos musicais. Os cativos de Infantil crearon as súas alfombras en forma de ovos de Pascua

- Alumnado de 1º e 2º de Primaria constrúen con materiais de refugallo trampas de velutinas, hoteis para xoaniñas e comedeiros de paxaros
- Alumnado de 4º de Primaria traballou co xornal Papagaio novas relacionadas co coidado e conservación do medio ambiente
- Visita de Infantil á Granxa Kiriko, na que desfrutaron da natureza, os animais e a horta.
- Investigación de 3º e 4º de Primaria sobre as árbores que poblan os nosos bosques.
- Saída de 3º a 6º de Primaria ao Lago de Castiñeiras. Coñeceron distintas árbores autóctonas e as súas características. Tamén lles faloron das invasoras e por que perxudican. O alumnado de 6º de Primaria elaborou unha nova do que fixeron na visita e a gravaron en Radio Faladoiro
- Aproveitamento dos murais elaborados ao longo do curso para realizar unha sesión de recompilación e procura de información sobre as temáticas que outros grupos traballaron dentro do proxecto. Preparáronse diferentes fichas de investigación adaptadas aos distintos niveis educativos
- Exposición do aprendido, elaborado e vivido durante este curso no noso proxecto por parte de todo o alumnado do centro. Cada grupo expón e asiste ás sesións de exposición dos demais compañeiros.
- Saída de todo o alumnado á Illa de Cortegada, como colofón ao noso proxecto. Participamos en obradoiros e xogos relacionados coa protección do bosque autóctono e coidado da natureza.
- Rematamos o proxecto co festival de fin de curso. As actuacións estaban relacionadas coa temática do proxecto. Comezamos co teatro "A mellor sopa do mundo" e cancións como: "Cos pés na terra", "La hora del planeta" e "Alcolitos"

F. RECURSOS UTILIZADOS E FONTES CONSULTADAS PARA A INVESTIGACIÓN

- Elaboracións propias de presentación en Power Point, arquivos de texto, audio e video (profesorado e alumnado dos últimos cursos de Primaria)
- Recursos fotocopiabes

- Material plástico, funxible e de refugallo
- Murais, láminas, fotografías
- “*Proyectos Documentales Integrados*”, Rosa Piquín, Gobierno de Navarra
- Recursos bibliográficos e páxinas web da Biblioteca do Centro (anexo)

G. IMPLICACIÓN DA COMUNIDADE EDUCATIVA

Todo o alumnado, profesorado e personal non docente do centro estivo implicado activamente nas actividades do Proxecto.

No tocante ás familias destacar:

- ✓ Participación nas investigacións: aportando murais, redacción de traballos na casa, busca en internet sobre as preguntas propostas.
- ✓ Participación nos obradoiros organizados polo Samaín e confección de cabazas.
- ✓ Colaboración e participación na elaboración das tarxetas de acivro en Nadal.
- ✓ Traballos dos cadernos das mochilas relacionados co proxecto
- ✓ Colaboración co club de lectura
- ✓ Participación nas charlas no Día Internacional da Muller

Salientar a nosa plena confianza na participación das familias cando necesitamos colaboración por falta de tempo. Sempre obtivemos unha fantástica resposta por parte das familias.

H. DIFUSIÓN DOS TRABALLOS ENTRE A COMUNIDADE EDUCATIVA

As paredes dos corredores albergaron, durante todo o curso, varios murais colectivos, cos traballos plásticos, fotografías, información sobre a horta, as árbores e os bosques.

Ademáis, durante o mes de maio e xuño adicamos varias sesións a intercambiar todo o aprendido sobre “O despertar das sementes”. A Biblioteca foi o espazo de exposición, na que todo o alumnado participou activamente, como xa reseñamos con detalle anteriormente.

Parte das actividades realizadas e a información interesante relacionada co proxecto foi colgada no blog da Biblioteca <http://torredaspalabras.blogspot.com.es/> e <http://ceipdatorrecela.blogspot.com>.

Ademáis, destacar a publicación dalgunhas actividades do centro no xornal Faro de Vigo.

Este curso fomos seleccionados para participar no programa “Biblioteca creativa”, polo que traballamos cos escornabots elaborando plantillas relacionadas coa biblioteca, proxecto de centro e conmemoracións. E tamén nos seleccionaron para o programa “Radio na biblio”, no que recibiron formación alumnado dende 2º ata 6º de Primaria. Todos os programas están subidos á plataforma iVoox. Consideramos estas dúas ferramentas como recursos de gran importancia a nivel motivacional e a nivel curricular.

I. AVALIACIÓN REALIZADA EN RELACIÓN ÁS COMPETENCIAS BÁSICAS DO CURRÍCULO.

PROCEDIMENTOS EMPREGADOS

A avaliación foi continua, cada actividade foi valorada nas postas en común dos equipos e docentes implicados no Proxecto que se realizaron mensualmente. Tivemos moi en conta o principio de flexibilidade para adecuar a educación á diversidade de aptitudes, intereses e necesidades do alumnado.

Cómpre diferenciar tres tipos de avaliación.

- **Biblioteca:** Valorou a interdisciplinariedade do Proxecto, aprendendo a artellar propostas curriculares transversais, no que todo ten relación con todo. Valorou tamén as posibilidades dos recursos aportados pola Biblioteca, como fonte de coñecemento, como lugar de intercambio, como elemento artellador do proxecto común de centro.
- **Autoavaliación do profesorado:**
 - Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe?
 - Que é o que mellor funcionou?
 - Que contidos son os que máis dificultades na súa aprendizaxe supuxo ao alumnado?
 - Que cambiaría no desenvolvemento do Proxecto? Por que?

No presente curso trazamos unha liña de actuación máis clara para priorizar e concretar máis o traballo.

Consideramos que cada curso o facemos mellor, que temos que seguir aprendendo pero que estamos no camiño. O 100% do profesorado participou activamente no proceso e valorou positivamente esta forma de traballar os contidos e fomentar o desenvolvemento das competencias básicas.

- **Alumnado:** Centrámolos nunha avaliación cualitativa, sendo conscientes dos resultados positivos e da motivación do alumnado, observando un claro avance no interese polo coidado, respecto e valoración do ecosistema.

A transferencia do coñecemento indica que o traballo estivo ben realizado, e o alumnado soubo transmitir a información aprendida aos seus compañeiros e mestres.

J. FUNCIÓN E PARTICIPACIÓN DA BIBLIOTECA ESCOLAR EN TODO O PROCESO

Partindo do centro de interese xeral asumido polo claustro a principio de curso, a Biblioteca emprendeu o camiño e trazou os pasos que artellan o proxecto. Actualizamos o Plan Anual de Lectura, adquiríronse os recursos relacionados coa temática que se precisaron para desenvolver o Proxecto e utilizouse a sala para realizar os distintos traballos segundo os horarios establecidos a principio de curso.

Entendemos que o equipo de Biblioteca é un axente creador, dinamizador e seleccionador de recursos didácticos. Por iso, para favorecer a educación documental, dito equipo trazou propostas concretas que facilitaron ao alumnado e docentes a busca de información. A coordinación co equipo directivo foi constante, para levar a cabo a planificación e o calendario de realización das actividades.

A Biblioteca aporta ao desenvolvemento do Proxecto organización, estabilidade, espazo, documentos, TICs, formación de usuarios, formación para docentes, motivación, difusión, asesoramento... en definitiva, un impulso para poñer en práctica unha pedagogía participativa e globalizadora.